

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-06-

Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija teikia patikslintus: Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 31¹ straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 31² straipsniu įstatymo projektą (toliau – SDĮ projektas), Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 52, 58, 59 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 58¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – SPIĮ projektas) bei Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 54, 55, 57, 58, 59 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ANK projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai), taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 31¹ straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 31² straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 52, 58, 59 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 58¹ straipsniu įstatymo bei Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 54, 55, 57, 58, 59 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Įstatymų projektai ir Nutarimo projektas buvo patikslinti, o Įstatymų projektų aiškinamasis raštas – papildytas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas. Įstatymų projektai buvo svarstyti 2026 m. gegužės 28 d. Tarpinstituciniame pasitarime.

Įstatymų projektų tikslas – siekti, kad asmens sveikatos priežiūros įstaigos, vaistinės ir kiti ūkio subjektai laikytųsi jų veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, nebūtų daroma finansinė žala Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžetui ir apdraustiesiems privalomuoju sveikatos draudimu (toliau – apdraustieji), kad pacientams būtų teikiamos kokybiškos sveikatos priežiūros paslaugos, būtų užtikrinta pacientų sauga ir teisėti interesai. Šiam tikslui pasiekti siūloma griežtinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų atsakomybę už Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 54, 55, 57, 58, 59 ir 61 straipsniuose nurodytus nusižengimus, taip pat įteisinti naujas poveikio priemones, kurios turėtų juntamą ir atgrasantį poveikį (pinigines baudas, draudimą tam tikrą laiką sudaryti naują sutartį, jeigu ankstesnė sutartis buvo nutraukta dėl teisės aktų pažeidimų) bei neleisti išvengti atsakomybės.

I. Sprendžiama problema.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 31¹ straipsnio 1 dalyje nustatytas poveikio priemones, kurios gali būti taikomos asmens sveikatos priežiūros įstaigoms,

vaistinėms ir kitiems ūkio subjektams už teisės aktų reikalavimų pažeidimus (įskaitant tuos, kuriais didinama finansinė našta PSDF biudžetui ar apdraustiesiems), tik apsiribojama neteisėtų veiksmų padarinių pašalinimu (pažeidimo pašalinimu, žalos PSDF biudžetui atlyginimu ar neteisėtai iš apdraustojo paimto mokesčio grąžinimu apdraustajam), tačiau jos neatlieka nei baudinės, nei prevencinės funkcijų, t. y. nesukelia asmens sveikatos priežiūros įstaigai, vaistinei ar kitam ūkio subjektui jokių realių neigiamų padarinių ir neskatina šių įstaigų vengti pažeidimų darymo ateityje. Toks teisinis reguliavimas reiškia, kad jokia reali atsakomybė už teisės aktų pažeidimus asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, vaistinėms ir kitiems ūkio subjektams, sudariusiems sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK), netaikoma. Net ir tais atvejais, kai, vadovaujantis Sveikatos draudimo įstatymo 31¹ straipsnio 1 dalies 5 punktu, priimamas sprendimas nutraukti su asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistine ar kitu ūkio subjektu sudarytą sutartį ar jos dalį dėl to, kad asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistinė ar kitas ūkio subjektas nepašalino nustatytų pažeidimų ir (ar) neatlygino PSDF biudžetui padarytos žalos, ir (ar) negrąžino apdraustajam neteisėtai iš jo paimto mokesčio, tokia asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistinė ar kitas ūkio subjektas iš karto gali kreiptis į VLK dėl naujos sutarties sudarymo.

Su tokia pačia problema susiduria ir Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VASPVT), vykdydama ūkio subjektų priežiūrą, nes Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme numatytas labai ribotas pasirinkimas poveikio priemonių, kurios gali būti taikomos nustačius įstaigų padarytus teisės aktų pažeidimus. Poveikio priemonių trūkumas pasireiškia tuo, kad, nustačius teisės aktų pažeidimus ir taikant Sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme numatytas poveikio priemones – licencijos ar jos dalies galiojimo, ar paslaugų, nurodytų licencijoje, teikimo sustabdymą, yra užkardomi pažeidimai, tačiau tai neskatina ūkio subjektų (asmens sveikatos priežiūros įstaigų) laikytis teisės aktų reikalavimų ir neatgraso jų nuo pažeidimų darymo. Prieš taikant poveikio priemonę privaloma asmens sveikatos priežiūros įstaigą įspėti ir numatyti terminą pažeidimams pašalinti, pavyzdžiui, reikiamoms medicinos priemonėms įsigyti, reikiamos kvalifikacijos sveikatos priežiūros specialistams įdarbinti, nors iki tol kelis mėnesius ar net kelerius metus atitinkamų medicinos priemonių ar specialistų asmens sveikatos priežiūros įstaiga neturėjo, t. y. esamos poveikio priemonės ir jų taikymo tvarka neveikia prevenciškai ir neskatina įstaigų laikytis teisės aktų reikalavimų, nes, nustačius pažeidimus, įstaigai bus suteikta galimybė pašalinti trūkumus be jokių neigiamų padarinių įstaigai.

II. Siūlomos priemonės.

SDĮ projektu ir SPIĮ projektu siūloma nustatyti naują poveikio priemonę – piniginę baudą, kuri būtų skiriama asmens sveikatos priežiūros įstaigai, vaistinei ar kitam ūkio subjektui už nustatytus jų veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. SDĮ projektu taip pat siūloma nustatyti, kad tais atvejais, kai sutartis su asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistine ar kitu ūkio subjektu bus nutraukta dėl nustatytų teisės aktų pažeidimų, nauja sutartis su ta pačia asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistine ar kitu ūkio subjektu dėl tų pačių paslaugų, dėl kurių priimtas sprendimas nutraukti sutartį, galės būti sudaroma ne anksčiau nei praėjus 2 metams nuo sprendimo nutraukti sutartį priėmimo dienos.

ANK projektu siekiama sugriežtinti administracinę atsakomybę už VLK ir VASPVT tiriamus nusižengimus – siūlomi baudų dydžiai sistemiskai derinami su Administracinių nusižengimų kodekse nustatytais baudų dydžiais už panašaus pobūdžio ir pavojingumo nusižengimus, taip pat

užtikrinama, kad už pavojingesnį nusižengimą būtų taikoma griežtesnė atsakomybė nei ta, kuri taikoma už panašaus pobūdžio mažiau pavojingą nusižengimą.

III. Priemonių kaštai.

Įstatymams įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.

Tikėtina, kad dėl Įstatymų projektais siūlomų griežtesnių poveikio priemonių sumažės asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų daromų pažeidimų skaičius, o tai atitinkamai lems mažėjančią PSDF biudžetui padaromos žalos dydį.

IV. Įstatymų įgyvendinimas.

Priėmus Įstatymų projektus reikės pakeisti:

1) Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-156 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo“;

2) Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos priežiūros tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1K-10 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3) Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos atliekamų patikrinimų taisyklės, patvirtintas Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. T1-390 „Dėl Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos atliekamų patikrinimų taisyklių patvirtinimo“;

4) Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos neplaninių asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės patikrinimų ir galimai neteisėtoms asmens sveikatos priežiūros veiklos patikrinimų atlikimo tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2013 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. T1-136 „Dėl Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos neplaninių asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės patikrinimų ir galimai neteisėtoms asmens sveikatos priežiūros veiklos patikrinimų atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

5) Pacientų skundų nagrinėjimo Valstybinėje akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyboje prie Sveikatos apsaugos ministerijos tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2013 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. T1-137 „Dėl Pacientų skundų nagrinėjimo Valstybinėje akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyboje prie Sveikatos apsaugos ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

V. Rodikliai, pagal kuriuos bus stebimas sprendimo įgyvendinimas.

Nenustatomi.

VI. Nauda visuomenei.

Priėmus Įstatymų projektus laukiama šių teigiamų rezultatų:

- asmens sveikatos priežiūros įstaigos, vaistinės ir kiti ūkio subjektai veiklą vykdys atsakingiau ir dės daugiau pastangų, kad jų veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus;
- pagerės pacientams teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė, bus labiau užtikrinama pacientų sauga ir teisėti interesai;
- bus efektyviau naudojamos PSDF biudžeto lėšos (mažės atvejų, kai padaroma žala PSDF biudžetui, skaičius ir nustatomos žalos dydis), taip pat sumažės nepagrįsta finansinė našta pacientams (valstybės laiduojama (nemokama) sveikatos priežiūra teisę ją gauti turintiems asmenims bus teikiama nereikalaujant iš šių asmenų nepagrįstų mokėjimų).

Detali informacija apie Įstatymų projektų tikslus, uždavinius ir siūlomo teisinio reguliavimo esmę pateikiama Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrines lietuvių kalbos normas.

VII. Įstatymų projektų derinimas su suinteresuotosiomis institucijomis.

Įstatymų projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje (toliau – TAIS) ir derinami su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (Konkurencijos taryba TAIS padarė įrašą, kad dėl Įstatymų projektų pastabų ir pasiūlymų neturi), Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos gydytojų vadovų sąjunga, Lietuvos pacientų organizacijų atstovų taryba, Lietuvos pacientų forumu ir Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacija. Savo iniciatyva pastabas ir pasiūlymus dėl Įstatymų projektų taip pat pateikė Diagnostikos ir gydymo įstaigų asociacija, Asociacija „Investors‘ Forum“ kartu su Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos rajonų ligoninių asociacija, Lietuvos Respublikos odontologų rūmai, Lietuvos vaistinių asociacija, viešoji įstaiga Jonavos ligoninė ir Santaros klinikų gydytojų sąjunga.

Atsižvelgiant į institucijų pateiktas pastabas ir pasiūlymus, SDĮ projektas buvo patikslintas – atsisakyta kontrolinio patikrinimo įteisinimo. Kaip ir šiuo metu, sutartis su VLK sudariusių asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų veikla bus kontroliuojama tradicinėmis priemonėmis – planinėmis ir neplaninėmis kontrolės procedūromis. Patikslintu SDĮ projektu taip pat buvo atsižvelgta į daugumą Teisingumo ministerijos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktų pastabų:

1) patikslinti baudų dydžiai (pirminiame SDĮ projekte numatyti baudų dydžiai buvo sumažinti daugiau kaip 2 kartus), piniginės baudos išreikštos ne konkrečiu dydžiu, o nustatytos minimalios ir maksimalios baudų ribos;

2) nustatytos aiškesnės baudų skyrimo taisyklės – už atitinkamą pažeidimą skiriamas nustatytos baudos vidurkis, taip pat nustatyta, kad, esant kelioms lengvinančioms aplinkybėms ir

nesant sunkinančių aplinkybių, bus skiriama minimali bauda, o esant kelioms sunkinančioms aplinkybėms ir nesant lengvinančių aplinkybių – maksimali bauda;

3) nustatyta, kad tuo atveju, jeigu padaromi skirtingo pobūdžio pažeidimai, už kuriuos gali būti skiriamos baudos, skiriama bauda už tą pažeidimą, už kurį pagal naujas Sveikatos draudimo įstatymo nuostatas apskaičiuota bauda yra didžiausia. Taip pat nustatyta, kad skiriama bauda negali viršyti 1/12 VLK atitinkamai asmens sveikatos priežiūros įstaigai, vaistinei ar kitam ūkio subjektui praėjusiais kalendoriniais metais sumokėtos sumos.

Patikslintame SDĮ projekte numatyti baudų dydžiai už pažeidimą, dėl kurio buvo padaryta žala PSDF biudžetui, ir konkretaus baudos dydžio nustatymo taisyklės atitinka Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 139 straipsnio 1 dalies ir 140 straipsnio bei Lietuvos Respublikos socialinio draudimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies nuostatas, reguliuojančias atsakomybę už panašaus pobūdžio pažeidimus – žalos padarymą valstybės biudžetui ar socialinio draudimo biudžetui.

SPIĮ projektas buvo patikslintas aiškiau reglamentuojant, kad piniginė bauda, kaip papildoma poveikio priemonė, asmens sveikatos priežiūros įstaigai bus skiriama visais atvejais, kai dėl nustatytų pažeidimų bus sustabdytas visų ar dalies paslaugų teikimas arba panaikinta licencija dėl to, kad jai gauti buvo pateikti suklastoti dokumentai. Taip pat buvo atsižvelgta į Finansų ministerijos pateiktą pastabą – buvo nustatyta, kad pagal Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymą paskirtos piniginės baudos, kaip ir visos kitos baudos, kurios išieškomos į valstybės biudžetą, bus išieškomos Mokesčių administravimo ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas, buvo patikslinti Administracinių nusižengimų kodekso 59 ir 61 straipsniuose numatyti baudų dydžiai, taip pat buvo papildytas Įstatymų projektų aiškinamasis raštas.

Pažymėta, kad šiais patikslinimais reaguojama ir į daugelį kitų institucijų pateiktų analogiškų pastabų ir pasiūlymų. Dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, buvo parengtos derinimo pažymos.

Įstatymų projektų tiesioginiai rengėjai – Sveikatos apsaugos ministerijos Teisės skyriaus vedėjas Donatas Keršis, tel. +370 5 205 5290, el. p. donatas.kersis@sam.lt, šio skyriaus vyresnysis patarėjas Kazys Rušinskas, tel. +370 5 260 4898, el. p. kazys.rusinskas@sam.lt, VLK Teisės skyriaus vedėja Evelina Galčiūtė, tel. +370 5 236 4141, el. p. evelina.galciute@vlk.lt, šio skyriaus patarėjas Artūras Remeikis, tel. +370 5 237 0728, el. p. arturas.remeikis@vlk.lt¹, VASPVT Teisės ir administravimo skyriaus vedėjas Darius Giruckas, tel. +370 6 169 1632, el. p. darius.giruckas@vaspvt.gov.lt².

PRIDEDAMA:

1. SDĮ projektas.docx
2. SDĮ projekto lyginamasis variantas.docx
3. SPIĮ projektas.docx
4. SPIĮ projekto lyginamasis variantas.docx
5. ANK projektas.docx
6. ANK projekto lyginamasis variantas.docx
7. Vyriausybės nutarimo projektas.docx

¹ VLK atstovai dalyvavo rengiant SDĮ projektą ir Administracinių nusižengimų kodekso 12, 57 ir 58 straipsnių pakeitimus.

² VASPVT atstovas dalyvavo rengiant SPIĮ projektą ir Administracinių nusižengimų kodekso 54, 55, 59 ir 61 straipsnių pakeitimus.

8. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas.docx
9. SDĮ projekto derinimo pažyma.docx
10. SPIĮ projekto derinimo pažyma.docx
11. ANK projekto derinimo pažyma.docx
12. Institucijų raštų kopijos.pdf

Sveikatos apsaugos ministrė

Marija Jakubauskienė

Kazys Rušinskas, tel. +370 5 260 4898, el. p. kazys.rusinskas@sam.lt
Artūras Remeikis, tel. +370 5 237 0728, el. p. arturas.remeikis@vlk.lt
Darius Giruckas, tel. +370 6 169 1632, el. p. darius.giruckas@vaspvt.gov.lt